

LAKIALOITE 103/2002 vp

Laki sairausvakuutuslain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan, että vähimmäismääräinen vanhempainpäiväraha korotetaan työttömän peruspäivärahan tasolle perheiden perustoimeentulon takaamiseksi. Oikeus lailla taattuun toimeentulon turvaan lapsen syntymän johdosta

on perusoikeus. Perustuslain mukaan julkisen vallan on myös tuettava perheen mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu. Nykyisellä minimipäivärahan tasolla nämä perustuslain vaatimukset eivät toteudu.

PERUSTELUT

Lainsäädännöllä on turvattu syntyvän lapsen ja hänen vanhempiensa toimeentulon turvaamiseksi oikeus äitiys-, isyys- ja vanhempainrahaan. Vanhempainpäivärahoilla korvataan työntekijän palkkatuloja, jotka jäävät vapaan ajalta saamatta ja tulottomille turvataan vapaan ajalta perusturva. Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan määrä lasketaan päivärahan alkamista edeltävänä vuonna vahvistetussa verotuksessa todettujen työtulojen perusteella. Jos henkilö ei saa työtulojen perusteella äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, etuus maksetaan vähimmäismääräisenä. Vanhempainpäiväraha on tällöin 10,09 euroa päivässä. Päivärahaa maksetaan arkipäiviltä eli kuudelta päivältä viikossa, mutta ei arkipyhiltä, itsenäisyyspäivältä eikä vapunpäivältä.

Vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa sai vuonna 2000 Kelan tilastollisen vuosikirjan mukaan 13 407 vanhempaa eli yli neljäsosa kaikista vanhempainpäivärahaa saavista vanhemmista. Lähes kolmasosalla on työttömän perus-

päivärahan 22,75 euroa alittava vanhempainpäiväraha. Vuoden 1995 leikkausten jälkeen vähimmäispäivärahaa saavien prosentuaalinen osuus on jäänyt pysyvästi huolestuttavan korkealle. Työttömyysturva on pyritty määrittelemään sellaiseksi, että se takaa työttömälle henkilölle riittävän perusturvan. Synnyttänyt tai lastaan hoitava vanhempi tarvitsee samantasoisien turvan. Vähimmäismääräisen äitiys-, isyys- tai vanhempainrahan tulee olla sen suuruinen, että se täyttää perheen toimeentulon minimivaatimukset. Köyhyysrajan alapuolella elävien lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä kaksinkertaistui 1990-luvulla. Rajan alittaneissa lapsiperheissä on alle 3-vuotiaita kaksi kertaa useammin kuin muissa lapsiperheissä eli juuri vanhempainpäivärahaa nauttavia perheitä sekä runsaasti lastaan kotona hoitavia perheitä. Tulonsiirtojen osuus tuloista näissä perheissä on noin kolminkertainen muihin lapsiperheisiin verrattuna. Kuitenkin muihin köyhiin verrattuna vähäva-

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 2002

Ismo Seivästö /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Leea Hiltunen /kd
Bjarne Kallis /kd
Sakari Smeds /kd

Päivi Räsänen /kd
Jouko Jääskeläinen /kd
Marja-Leena Kemppainen /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Leena Rauhala /kd